

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhalled Dr. Antonio Mizzi LL.D., Mag. Juris (Eu Law)

Appell Numru: 16/2014

Il-Pulizija

(Spettur Ramon Mercieca)

vs

Oswald Abela

iben Saviour , imwield Attard, fl-1 ta' Mejju, 1979, detentur tal-karta tal-identita' numru
236379(M)

Illum 25 ta' Settembru, 2018.

Il-Qorti,

Rat l-akkużi dedotti kontra l-appellant Oswald Abela quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta):

(a) Talli fil-1 ta' Settembru, 2012 għall-ħabta ta' 12.00p.m waqt li kien ġewwa l-port tax-Xemxija, San Pawl il-Baħar, saq *speed boat* jew xi inġenju ieħor tal-baħar li jithaddem bil-mutur, bi speed ta' iktar minn 10 knots f'xi port u cioe` hewwa l-Port il-Kbir u dan bi ksur ta' Regolament 25(a) S.L. 499.52.

(b) U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u ċirkostanzi, saq, ħalla jew ippermetta li jinstaq kwalunkwe bastiment żgħir li jaħdem bil-mutur b'veloċità' li, fiċ-ċirkostanzi partikolari, x'aktarx ikun ta' periklu għall-ħajja jew jista' jikkaguna korriment jew iwassal għal xi kollizzjoni u dan bi ksur tar-Regolament 26 u Regolament 45 tat-Tielet Skeda, L.S. 499.52.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) tat-8 ta' Jannar, 2014 fejn il-Qorti wara li rat ir-Regolamenti 25(a) SL 499.52 u Regolamenti 26 u 45 tat-Tielet skeda, L.S. 499.52 tal-Liġijiet ta' Malta, sabet lill-imputat ħati tal-ewwel akkuża kif dedotta kontra tiegħu u kkundannatu sitt mitt euro (€600), filwaqt lliberatu mit-tieni akkuża.

Rat ir-rikors tal-appellanti Oswald Abela minnu pprezentat fl-20 ta' Jannar, 2014 fejn talab lil din il-Qorti jogħgobha tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha fejn sabet lill-appellant mhux ħati tat-tieni akkuża, iżda tirrevoka u tħassar is-sentenza appellata fejn l-appellant instab ħhati tal-ewwel akkuża, u għaldaqstant tillibera lill-appellant minn kull imputazzjoni, htija u piena.

Rat l-aggravji tal-appellanti u cioe':-

1. Illi preliminarjament jiġi rilevat illi l-provi prodotti mill-prosekuzzjoni ma wasslux sal-grad rikjest mil-liġi għal sejbien ta' htija u dana l-għaliex il-prosekuzzjoni illimitat ruhha biss li tipproduci xhieda li jagħtu opinjoni u ma jagħtux fatti, ħaġa li fil-kamp tal-liġi kriminali hija għal kollox inammissibli. Il-Qorti assolutament ma setgħet qatt tasal għal sejbien ta' htija fuq opinjoni ta' xhud, meta din lanqas biss hija bbażata fuq ebda fatt ikkonstatat kif trid il-liġi. Il-principju regulatur fil-kamp kriminali hu illi l-uniku xhieda li jistgħu jagħtu l-opinjoni esperta tagħhom waqt it-testimonjanza tagħhom quddiem il-Qorti ta' Kompetenza Kriminali huma biss periti li jkunu ġew maħtura minn Qorti ta' Kompetenza Kriminali ai termini tal-artikolu 650 tal-Kodiċi Kriminali u li fin-nuqqas ta' tali nomina minn Qorti kompetenti, xhieda esperta miġjuba *ex parte* li jagħtu opinjoni dwar kwalunkwe ħaġa huma inammissibli.

Huwa fatt indubitat li veloċità' kalkolata fuq l-għajnejn hija biss opinjoni li tista' tvarja minn individwu għal ieħor u bl-ebda mod ma tista' tiġi konsiderata bħala fatt dwar il-każ *de quo*. Dan

isegwi għalhekk illi x-xhieda prodotta mill-prosekuzzjoni hi inammissibli oltre li tiżvijja kompletament mill-prinċipju regolatur li kull akkuża għandha tiġi ppruvata oltre kull dubbju dettat mir-raġuni.

2. Illi fil-kamp penali l-oneru tal-prova huwa mixħut fuq il-Prosekuzzjoni li qed takkuża u għalhekk l-Ewwel Qorti bħal kull Qorti oħra kienet fid-dmir li ssib htija tal-imputat jekk il-provi tal-Prosekuzzjoni huma totalment sodisfaċenti u li m'għandux ikollhom l-ebda dubbju dwar il-kolpevolezza tal-imputat. L-iċken dubbju kkawżat f'dawn il-provi prodotti mid-difiża għandu per forza jmur favur l-imputat. Din hi l-prassi legali, u huwa għalhekk prinċipju bażiku pprattikat mill-Qorti tagħna fil-proċediment kriminali, li biex l-akkużat jiġi dikjarat ħati, l-akkuża dedotta, għandha tiġi ppruvata oltre kull dubbju raġjonevoli, cioe' oltre kull dubbju dettat mir-raġuni. Dan il-fatt ġie esplorat fid-dettall fis-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il-5 ta' Diċembru, 1997 fl-ismijiet Il-Pulizija vs Peter Ebejer, fejn il-Qorti rriteniet li *'dak li l-ġudikant irid jasal għalih hu, li wara li jqis iċ-ċirkostanzi u l-provi kollha b'applikazzjoni tal-buon sens tiegħu, ikun moralment konvint minn dak il-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni.'* L-Ewwel Qorti ma setgħet qatt tkun moralment konvinta li f'dan il-każ l-appellant kien qiegħed isuq l-opra tal-baħar b'veloċità' li taċċedi l-limitu stabbilit mill-liġi.

3. X'inhuma d-dubji lampanti li bl-akbar rispettt l-Ewwel Qorti naqset milli tiegħu konsiderazzjoni tagħhom sabiex taqta' u tiddeċiedi b'ġudizzju tajjeb. Jiġi sottomess li f'dan il-każ l-unika xhieda tal-prosekuzzjoni kien l-affidavit ta' PC 691 J.Mula Debono u x-xhieda tal-uffiċċjal tal-infurzar fi ħdan Transport Malta illi xehdu li l-appellant kien qiegħed isuq id-dgħajsa tiegħu b'veloċità qawwija madanakollu in kontro eżami meta mistoqsi kif ġiet ikkalkolata l-veloċità', l-uffiċċjal tal-infurzar Patrick Pollacco xehed illi huma m'għandhom l-ebda makkinarju sabiex ikunu jafu b'kemm tkun qed tiġi misjuqa opra tal-baħar iżda biss jikkalkolaw fuq għajnejhom. Mingħajr il-htieġa ta' wisq enfasi din il-prova tohloq incertezza u dubbju assolut.

Din l-incertezza tkompli tiggrava! Minkejja li kif gja ġie relevat li l-opinjoni ta' xhud mhijiex ammissibli fil-kamp penali, meta l-uffiċċjal tal-infurzar Patrick Pollacco ġie mistoqsi dwar kemm **fl-opinjoni tiegħu** kienet il-veloċità' li biha kien qiegħed isuq l-appellant hu rrisponda li

l-opra tal-baħar kienet qed tiġi misjuqa b'veloċita' ta' madwar 10 u 15-il knot. Dan ifisser għalhekk illi anke fl-opinjoni tal-uffiċċjal tal-infurzar, jista' jagħti l-każ li l-opra tal-baħar kienet qed tiġi misjuqa b'veloċita' ta' 10 mili nawtiċi u b'hekk entro l-limitu stabbilit mill-liġi. Illi hawnhekk issir referenza għas-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-17 ta' Ottubru 2012 fejn din il-Qorti diga` esprimiet ruħha dwar sitwazzjoni identika fejn il-veloċitajiet ikunu marginali. F'din is-sentenza ingħad hekk :-

'Kemm pero' wiehed jista' joqgħod fuq xhieda bħal din meta l-veloċitajiet ikunu marginali u jistgħu faċilment ma jkunux eċċessivi l-Qorti ma jidrilhiex illi f'dawn iċ-ċirkostanzi wiehed jista' jasal għal konvinċiment morali dwar ħtija ta' persuna.....Konsegwentament din il-Qorti m'għandiex dak il-konvinċiment morali sabiex tasal għall-ħtija ta' l-appellant .....

Illi mill-banda l-oħra ta' min jinnota wkoll li a kuntrarju tal-appellant, fil-kawża hawn fuq ċitata l-uffiċċjal tal-infurzar iddikjara li l-akkużat kien għaddej b'veloċita' eċċessiva lampanti.

4. Illi jingħad ukoll li l-appellant ċaħad quddiem l-Ewwel Qorti b'mod mill-aktar kategoriku li huwa ammetta mal-uffiċċjal tal-infurzar u ma' PC 691 li hu kien għaddej bi *speed* eċċessiv u fl-ebda ħin ma qal li l-*speedometer* tiegħu kien qiegħed jimmarkalu 15-il mil nawtiku. L-appellant spjega li hu ġie interpretat skorrettement peress li dak li qal lil Patrick Pollacco u lil PC 691 kien li l-*speedometer* li għandu fuq id-dgħajsa tiegħu ma huwiex effiċċjenti tant li jibda jaqra l-veloċita' tad-dgħajsa meta tkun qed tinstaq b'veloċita' ta' aktar minn 15-il mil (**mhux mil nawtiku**). L-appellant kompli jispjega li dak il-ħin li ġie mwaqqaf l-*speedometer* ma kienx qiegħed jimmarka l-veloċita' li bih kienet qed tiġi misjuqa d-dgħajsa u b'hekk kien jinsab għaddej b'veloċita' relattivament baxxa. Illi anke a dirittura li kieku huwa minnu li l-appellant ammetta mal-pulizija li hu kien qiegħed isuq l-opra tal-baħar tiegħu b'veloċita, lanqas l-appellant stess ma' seta jgħid b'ċertezza kemm kienet il-veloċita' li kien għaddej biha peress li kif xehed quddiem l-Ewwel Qorti l-*speedometer* tiegħu jvarja b'għaxar mili (mhux nawtiċi), kwindi lanqas din l-ammissjoni ma tista' qatt twassal biex tinstab il-ħtija dwar l-akkuża li effettivament l-appellant instab ħati tagħhom, sal-grad rikjest mil-liġi. Illi hawnhekk terga' ssir referenza għas-sentenza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Benjamin Muscat fejn minkejja li wkoll ammetta li kien

qiegħed isuq b'veloċita' ta' aktar minn 10 mili nawtiċi, il-Qorti ma sabitx il-ħtija tal-akkuża miġjuba fil-konfront tiegħu.

5. Illi mingħajr pregudizzju għas-suespost jiġi rilevat illi l-*speedometer* li bih hi mgħammra d-dgħajsa tal-appellant jaqra l-veloċita' tad-dgħajsa **bil-mili iżda mhux bil-mili nawtiċi** u kwindi dan ipoġġi aktar f'dubju kbir dak allegat mill-prosekuzzjoni li l-appellant ammetta li hu kien qiegħed isuq id-dgħajsa tiegħu oltre l-limitu stabbilit mill-liġi.

6. Illi imbagħad hemm dubju ieħor. Huwa ferm interessanti l-fatt kif ix-xhieda tal-prosekuzzjoni bil-ġurament tagħhom jgħidu li d-dgħajsa kienet għaddejja bi *speed* qawwi u pplenjata sewwa barra mill-ilma. B'kull dovut rispettt, kemm hi verosimili l-verżjoni tax-xhieda tal-prosekuzzjoni in kwantu fejn jingħad illi d-dgħajsa kienet għaddejja b'veloċita' relattivament baxxa ta' bejn 10 u 15-il mil nawtiku u fl-istess waqt jgħidu li d-dgħajsa kienet għaddejja bi *speed* qawwi u pplenjata sewwa barra mill-ilma. Kif qatt jista' jkun possibbli li dgħajsa tad-daqs tal-appellant tkun pplenjata sewwa barra mill-ilma u fl-istess waqt tkun għaddejja b'veloċita' ta' żgħur anqas minn 15-il mil nawtiku.

7. Illi huwa wkoll prinċipju stabbilit fil-ġursiprudenza tal-Qrati tagħna, li din il-Qorti ma tid-disturbax l-apprezzament dwar il-provi magħmula mill-Ewwel Qorti jekk tasal għall-konklużjoni li dik il-Qorti setgħet raġjonevolment u legalment tasal għall-konklużjoni li waslet għaliha. Fi kliem ieħor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi eżerċitati mill-Ewwel Qorti iżda tagħmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l-Ewwel Qorti kinitx raġjonevoli fil-konklużjoni tagħha. Jekk iżda din il-Qorti tasal għall-konklużjoni li l-Ewwel Qorti fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setgħetx raġjonevolment tasal għall-konklużjoni li waslet għaliha, allura din tkun raġuni valida, jekk mhux addirittura impellenti, sabiex din il-Qorti tid-disturba dik id-diskrezzjoni u konklużjoni. Dan hu propju l-każ in eżami.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet.

Rat il-fedina penali agġornata tal-appellant eżebita mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Ikkunsidrat,

Illi din il-kawża hija kawża sommarja u għaldaqstant din il-Qorti kellha terġa tismgħa x-xhieda stante li ma kienux ġew kemm rekordjati u traskritti.

Illi l-unika xhieda li resqet il-Prosekuzzjoni huma l-affidavit ta' PC 691 J Mula Debono u dik ta' Patrick Pollacco Enforcement Manager ma' Transport Malta.

Illi fl-affidavit tiegħu PC 691 J Mula jispjega kif hu u s-Sur Patrick Pollacco kienu qegħdin fl-inħawi mill-Port tax-Xemxija, San Pawl il-Baħar meta raw dgħajsa għaddejja b' veloċita' qawwija u pplenjata sewwa barra mill-ilma. Il-veloċita' li wiehed jista' juża f'dan il-post huwa ta' 5 (ħames) –il knot minħabba li huwa post li jkun iffullat bid-dgħajjes. Meta waqfu l-appellant huwa ammetta magħhom li kien għaddej iktar minn 5 (ħames) –il knot tant li makkinarju (l-ispeedo) tiegħu beda jimmarka 15 (ħmistax) -il knot.

Fix-xhieda tiegħu quddiem din l-Onorabbli Qorti Patrick Pollacco Enforcement Manager ma' Transport Malta, jgħid li hu flimkien ma' PC 691 J Mula Debono, kienu nnutaw dgħajsa li kellha mutur ta' qawwa ta' 150HP li kienet għaddejja fl-opinjoni tagħhom, b'veloċita' iktar qawwija minn 5 (ħames) –il knot kif suppost f'dawk l-inħawi tal-Port tax-Xemxija u waqfuh. Meta waqfuh l-appellant kkonferma li kien għaddej b'15 –il Knot. Huma ma għandhomx apparat jew makkinarju li jista' jikkalkula bl-eżatt il-veloċita' li kienu għaddej biha l-appellant, pero' ikkalkulaw li kien għaddej b'iktar minn 10 (għaxar) Knots meta waqfuh. Jista' jkun li kien qed isuq b' veloċita' ta' bejn għaxar u ħmistax-il knot. Huwa kien ċert li kien għaddej b'iktar minn ħames nodi l-appellant pero' jekk kienx għaddej b'għaxra jew ħmistax ma jistax ikun ċert tant li hija prassi tagħhom, li meta jwaqqfu lil xi hadd isaqsuhom biex jikkonfermaw, filwaqt li l-appellant ikkonferma magħhom li kien għaddej b'15 –il Knot.

Xehed l-appellant Oswald Abela huwa spejga li ma kienx informa lil PC 691 u lis-Sur Patrick Pollacco li kien għaddej bil- 15-il Knot għax l-speedo tiegħu jimmarka 15-il Knot u jilgħab għax dan jaħdem bil-pressure , cioe' jtella' l-ilma u skont il-prensa jimmarka imma qatt ma jimmarka dejjem eżatt u d-differenza tkun bejn ħames u għaxar nodi. Inoltre, meta għajtu biex jieqaf kien hemm bejn wieħed u ieħor tmenin metru bogħod u li kieu kien għaddek b'velocità' qawwija qas kien jismagħhom bil-hoss tal-mutur. Huwa jispjega li lil PC 691 u lis-Sur Pollacco kien qalilhom li l-speedo tiegħu jibda jimmarka minn 15-il Knot ' il fuq u mhux li kien għaddej bil-15 -il knot. Hu jżid jgħid li ma jistax ikun li kien għaddej b'rima għolja għax hu dgħajsa zgħira t'għoxrin pied għandu u mhux lanča.

Illi l-appellant fl-appell tiegħu jsostni li l-provi li provdjet il-Prosekuzzjoni mhumiex provi li jistgħu jwasslu għas-sejbien ta' ħtija tal-appellant sal- grad rikjest mill-ligi fil-kamp kriminali. L-opinjoni ta' xhud ma tista twassal għas-sejbien ta' ħtija.

Illi għalkemm ix-xhieda ta' PC 691 u tas-Sur Pollacco hija waħda li fiha esperjenza , jibqa' l-fatt li dawn ikkalkulaw li l-appellant kien għaddej b'iktar minn għaxar nodi fuq għajnejhom biss.

Illi għalkemm fix-xhieda tagħhom PC691 u s-Sur Pollacco jagħmlu referenza għal fatt li l-appellant ammetta magħhom li kien għaddej b'15 -il Knot, l-appellant ma jikkonfermax dan, anzi jgħid li l-ispeedo tiegħu jibda jimmarka minn 15-il Knot ' il fuq u mhux li kien għaddej bil-15 -il knot.

Illi huwa importanti li jibda jintuża l-apparat neċessarju biex wieħed jikkalkula l-velocità' li wieħed ikun għaddej biha sabiex ma jibqa' ebda dubbju dwar il-velocità'.

Illi peress li x-xhieda tal-appellant u dik tax-xhieda tal-Prosekuzzjoni hija waħda konfligġenti, d-dubbju jmur favur l-appellant u għal din ir-raġuni ħa jkun hemm varjazzjoni fil-piena.

Għaldaqstant, għal din ir-raġuni tilqa' l-appell ta' Oswald Abela, tikkonferma s-sentenza appellata fejn l-Ewwel Qorti lliberat lill-appellant mit-tieni akkuża u tħassar u tirrevoka s-

sentenza appellata fejn sabitu ħati tal-ewwel akkuża u teħles lill-appellant minn kull ħtija u piena.